

Strane investicije

JAPANCI OTVARAJU FABRIKU U SRBIJI

Prvi čovek Agencije za strana ulaganja i podsticanje izvoza Jasna Matić, otkriva koje su najbolje lokacije za investicije u Srbiji

- Interes stranaca za biznis u Srbiji sve više raste. Čak 70 odsto nemačkih biznismena je u jednoj anketi njihove komore izjavilo da je Srbija odlična zemlja za investiranje. Stranci žele da ulažu u Srbiju, jer mi imamo izuzetno kvalitetnu radnu snagu, koja nije skupa i jer imamo jako sposobne menadžere, koji mogu uspešno da vode poslove u Srbiji. Investitori iz sveta su stekli poverenje u nas, međutim, mi još nemamo poverenje u njih!

Ovako govori Jasna Matić, direktor Agencije za strana ulaganja i podsticanje izvoza Srbije, koja je sa svojim saradnicima nedavno promovisala specijalnu studiju o 400 najboljih lokacija za strane investicije u Srbiji. Kada smo prvog čoveka agencije SIEPA pitali šta je bio povod da se napravi ova studija, direktorka

Jasna Matić nam je kratko odgovorila:

- Znaite, Japanci traže u Srbiji lokaciju za svoju fabriku automobilskih kablova, Italijani traže grad za svoju fabriku tekstila, a Nemci traže gde će da podignu svoju fabriku mašinskih delova! Japanci i Nemci su zainteresovani za neki grad u Vojvodini, dok Italijani žele da instaliraju svoju fabriku tekstila u regionu koji ima iskustva sa konfekcijom, a to je jug Srbije. Takvih zahteva ima jako mnogo, ali naše opštine još nisu spremne da odgovore na te zahteve.

Ispostavilo se, naime, da kada je SIEPA poslala zahtev svim srpskim opštinama da joj dostave ponude najboljih lokacija za strana ulaganja u mala i srednja preduzeća, na to pismo ove državne agencije odgovorilo je

BIZNISMENI ZAINTERESOVANI ZA INVESTIRANJE U SRBIJI

Generalni konzul SCG Desko Nikitović iz Čikaga tvrdi da jedan naš biznismen iz SAD u Beograd dovodi najvećeg proizvođača žvakaćih guma na svetu:

Wrigley investira 70 miliona dolara u Srbiju

Generalni konzul SCG u Čikagu, advokat Desko Nikitović skoro svakodnevno traga za Amerikancima srpskog porekla u velikim kompanijama, ne bi li uspostavio poslovni kontakt sa njima i privukao ih da pomognu ekonomski razvoj SCG.

- Jedan od tih ljudi, koje sam ja otkrio je Djuk Petrović, odnosno Dušan Petrović, direktor Administrativnog sektora u Wrigley company, najvećoj fabrici žvakaćih guma na svetu. Petrović je ujedno i potpredsednik i glavni blagajnik ove kompanije, dakle, jedan poslovno moćan i uticajan čovek. A firma Wrigley je jedna od 100

najboljih u SAD i u svetu. Osnovana je 1981. godine i danas izvozi svoje proizvode u 180 država sveta - rekao nam je generalni konzul Desko Nikitović.

Dušan Petrović je rođen 1954. u Čikagu, gde je završio srednju školu. Diplomirao je na Ruzveltovom univerzitetu, a doktorirao ekonomiju na Univerzitetu Mičigen. U kompaniji Wrigley počeo je da se uzdiže od 1992. godine, kada je postao glavni blagajnik, da bi dogurao do petog čovek vlasnika ove firme Wiliama Wrigley juniora.

- Ja sam u više navrata razgovarao sa Dušanom Petrovićem i upoznao ga sa ekonomskom situacijom u Srbiji, a posebno sa mogućnostima investiranja u proizvodnju. Te informacije je Djuk Petrović preneo upravi kompanije Wrigley, od koje sam dobio odgovor da ova fabrika žvakaćih guma razmatra mogućnost otvaranja svog pogona u okolini Beograda. Reč je o investiciji od 70 miliona dolara u fabriku, koja bi snabdevala naše i čitavo balkansko tržište proizvodima kompanije Wrigley - otkrio nam je generalni konzul Desko Nikitović.

U međuvremenu Beograd je posetio jedan od najpoznatijih čikaških trgovca nekretninama, Dejvid Bosi, predsednik kompanije Mid Amerika, koji nam

je oduševljen našom prestonicom i Srbijom, takođe, otkrio svoje poslovne planove:

- Prvi put sam u Srbiji. Oduševljen sam toplinom vaših ljudi, lepotom Beograda, a najviše me iznenadila činjenica da mnogi Srbi govore odlično engleski. Kao biznismen zainteresovan sam da u centru Beograda podignemo Američki-trgovački centar. Tražio sam pogodnu lokaciju i mislim da sam je našao. Od gospodina Slobodana Jankovića sam dobio ponudu da na Novom Beogradu podignem američki hotel Meriot. Zauzvrat bih gospodiunu Jankoviću pomogao da u Americi otvori srpski restoran Perper - otkrio nam je deo svojih poslovnih tajni Dejvid Bosi, jedan od direktora kompanije Mid-Amerika.

U Čikagu smo saznali i da jedan od najvećih biznismena u oblasti elektronike Majkl Zafirovski, doskorašnji potpredsednik kompanije Motorola, koji sada ima svoju firmu u Kanadi, želi da investira u Srbiju. To obećanje Zafirovski je pre nekoliko meseci u Beogradu dao Borisu Tadiću, ali je generalnom konzulu Desku Nikitoviću rekao da će 2006. to obećanje i ispuniti.

Kako smo saznali u agenciji SIEPA u aprilu naredne godine, u vreme kongresa Svetske banke za razvoj u Čikagu, organizovao se i Investiciona konferencija SAD i SCG, o američkim ulaganjima u Srbiju.

jako mali broj opština. A i one koje su odgovorile poslale su pogrešne podatke:

- Većina opština nije nam odgovorilo na naš zahtev, jer uopšte nema poverenje u strane investitore. Mnogi opštinari zbog embarga i bombardovanja i dalje zaziru od stranaca i ne žele sa njima da posluju. A ima i onih opštinara, koji ne znaju u kakvom je stanju njihova privreda i koje su to firme koje imaju potrebe za stranim ulaganjima. Na kraju, ispostavilo se i da su neke opštine pokušale da nas obmanu, jer su nam poslale podatke o svojim poslovnim lokacijama, za koje se naknadno ispostavilo ili da nemaju rešeno pitanje vlasnika ili da imaju velike dugove i hipoteke. Mi smo zato u agenciji bili prinuđeni da sami izađemo na teren i sakupimo podatke o lokacijama za mala i srednja preduzeća, kao i da sami snimamo poslovne zgrade, proizvodne hale, placeve i imanja, koji se nude strancima za ulaganja - priznala nam je Jasna Matić, direktor SIEPA.

Na listi 400 lokacija za investiranja u Srbiji ima najviše fabričkih pogona i hala, poslovnih zgrada i skladišta, placeva za izgradnju i poljoprivrednog zemljišta. Najbolja ponuda je u Vojvodini i u zapadnom delu Srbije, dok je najslabija na jugu Srbije. U mnogim srpskim opštinama, kako je SIEPA otkrila, ne postoje urbanistički planovi i ne zna se koje je zemljište namenjeno industrijskoj gradnji, biznisu u poljoprivredi, a koje je za stambenu izgradnju. Većina

srpskih komuna nema sreden katastar, tako da mnogi poslovni objekti uopšte nisu registrovani i zavedeni u opštinskim knjigama. Sve to dodatno povećava probleme saradnje sa stranim partnerima, koji ne žele da investiraju svoj kapital u objekte, koji realno ne postoje.

- Strani investitori svakodnevno šalju svoje zahteve za pronalaženjem povoljnih lokacija za izgradnju fabrika i poslovnih centara. Trenutno imamo 6 projekata, koji očekuju realizaciju. Jedan Nemač, na primer, hoće da podigne fabriku mašinskih delova u Lazarevcu, jer je u ovoj opštini ta investicija mnogo jeftinija nego u gradu Beogradu. Strani traže da te lokacije budu blizu magistralnih puteva i pruga, da su u blizini aerodroma, kako bi oni mogli svoje proizvode sutra vrlo lako da transportuju. Zato je, na primer, opština Indija jako popularna, jer se nalazi na raskršnicima puteva i jer ona ima kompletan plan za strane investicije. Strani biznismeni od nas traže i pravo da koriste lokalne aerodrome za svoje privatne avione, na primer, u Nišu, Kruševcu i Užicu, da ne bi morali da putuju preko Surčina - rekla nam je Jasna Matić.

Kao primer temeljnosti u traženju pravih lokacija za biznis u Srbiji naša sagovornica nam navodi slučaj japanske kompanije koja je agenciji SIEPA poslala upitnik sa čak hiljadu pitanja.

- Japanci su zainteresovani da fabriku kablova za automobilsku industriju, koju bi podigli u južnom Banatu, ali traže da im se

Nastavak na strani 14